

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 15 juni 1920 kl. 2 e. m.

Sammansatta stats- och andra lagutskottets nr 1 utlåtande i anledning av kamrarnas återremiss av utskottets utlåtande nr 5 rörande Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ytterligare minskning av utbildningstiden för vissa värnpliktiga av 1919 års klass jämte två i ämnet väckta motioner.

Närvarande: Se memorialet nr 7.

Uti en den 20 maj 1920 till riksdagen avlåten, till andra lagutskottet för förberedande behandling överlämnad proposition, nr 432, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Lag

om ytterligare minskning av utbildningstiden för vissa värnpliktiga av 1919 års klass.

Härigenom förordnas som följer:

Utan hinder av vad i § 27 värnpliktslagen samt i lagen den 10 oktober 1919 om ändrad utbildningstid för vissa värnpliktiga av 1919 års klass m. m. stadgas må, på sätt Konungen förordnar, utbildningstiden för de värnpliktiga av 1919 års klass ytterligare minskas med det antal dagar, som Konungen för varje truppslag vid hären eller tjänst vid marinen närmare bestämmer.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Den till grund för förevarande proposition liggande utredningen återfinnes *dels* uti ett den 4 maj 1920 av försvarsrevisionen avgivet betänkande rörande ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1920 års klass, *dels ock* uti det propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet jämte därvid fogade bilagor; och tillåter sig utskottet hänvisa till dessa handlingar.

Motioner.

Uti förevarande ämne hava framställningar även gjorts i två lika lydande, till andra lagutskottets förberedande behandling hänvisade motioner, den ena avgiven inom första kammaren, nr 313, av herrar *C. G. Ekman* och *S. H. Kvarnzelius* och den andra, nr 459, avgiven inom andra kammaren av herr *Johan Jönsson* i Revinge. Under åberopande av vad försvarsrevisionen uti sitt förenämnda betänkande därom anfört (sid. 137—141), hava motionärerna hemställt, att riksdagen måtte, med avslag å Kungl. Maj:ts i förenämnda proposition framställda förslag, för sin del antaga följande

Förslag

till

Lag

om minskning av repetitionsövningarnas längd för vissa värnpliktiga av 1919 års klass.

Häri genom förordnas som följer:

Utän hinder av vad i § 27 mom. 1 värnpliktslagen därom stadgas må, på sätt Konungen närmare förordnar, repetitionsövningarna för infanteriet, trängen och intendenturtrupperna tilldelade vapenföra värnpliktiga av 1919 års klass efter utgången av år 1920 minskas från 30 dagar till 25 dagar.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Genom beslut av andra lagutskottet har Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition ävensom förenämnda båda motioner hänskjutits till behandling av sammansatta stats- och andra lagutskottet nr 1.

Uti sitt den 4 maj 1920 avgivna betänkande rörande ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1920 års klass har försvarsrevisionen — under erinran att den vid behandling av frågan om minskning av utbildningstiden för vissa värnpliktiga av 1919 års klass icke kunnat taga ståndpunkt till spørsmålet angående repetitionsövningarnas antal och förläggning, enär denna på det närmaste sammanhänge med frågan, huru repetitionsövningarna komme att ordnas för 1920 års klass och de övriga årsklasser, som eventuellt komme att beröras av provisoriet i avvaktan på antagandet av en ny härordning — anført, att revisionen vid behandling av frågan rörande tjänstgöringstidens fördelning för 1920 års klass kommit till det resultat, att det hittillsvarande antalet repetitionsövningar borde, med undantag för studenter och likställda, bibehållas. Däremot hade revisionen föreslagit, att vid fotfolket, trängen och intendenturtrupperna varje repetitionsövning skulle avkortas med 5 dagar eller från 30 till 25 dagar. Vid sådant förhållande och då det vore av vikt, att antalet i repetitionsövningarna ingående årsklasser icke minskades, syntes någon begränsning av repetitionsövningarnas antal icke heller böra vidtagas för värnpliktiga av 1919 års klass. Däremot borde dessa, under de år, då de fullgjorde repetitionsövning tillsammans med 1920 års klass eller följande av provisoriet berörda årsklasser, erhålla samma minskning i dagantalet, som revisionen föreslagit för fotfolket, trängen och intendenturtrupperna tilldelade värnpliktiga av sistnämnda årsklass. En sådan minskning skulle innebära:

- vid infanteriet, egentlig trängtjänst och sjukbärartjänst 5 dagar under vartdera av åren 1921 och 1922,
- vid trängen i egentlig sjukvårdstjänst och intendenturtrupperna 5 dagar under år 1922, samt
- för vapenföra studenter vid infanteriet, trängen och intendenturtrupperna 5 dagar under 1921.

I enlighet med vad sålunda anförts har revisionen uppgjort »Förslag till lag om minskning av repetitionsövningarnas längd för vissa värnpliktiga av 1919 års klass.»

Vad försvarsrevisionen sålunda föreslagit har emellertid chefen för lantförsvarsdepartementet icke ansett sig kunna biträda. Departementet

Försvars-
revisionens
förslag.

Kungl. Maj:ts
förslag.

mentschefen har nämligen, i anslutning till en vid försvarsrevisionens betänkande fogad reservation, ansett, att de värnpliktiga av 1919 års klass — studenter och med dem i värnpliktshänseende likställda undantagna — borde, såvitt möjligt, erhålla en sådan ytterligare minskning i sin fortsatta övningstid, att denna icke överskrede den tid, som kunde bli fastställd för 1920 års klass. I överensstämmelse med vad som av Kungl. Maj:t föreslagits för nämnda årsklass borde den sammanlagda övningstiden för fotfolket, trängen och intendenturtrupperna tilldelade vapenföra värnpliktiga av 1919 års klass ävensom för icke vapenföra värnpliktiga av samma årsklass nedbringas från 210 dagar till 150 dagar. Vid *fotfolket* samt *trängen i egentlig trängtjänst* och *sjukbärartjänst* borde detta ske genom att de värnpliktiga befriades från en repetitionsövning samt i övrigt erhöles erforderlig avkortning på första tjänstgöringen. För de till *egentlig sjukvårdstjänst* inskrivna borde huvudparten av avkortningen läggas på första tjänstgöringen och beträffande repetitionsövningarna ingen annan förändring vidtagas än att den till fjärde året förlagda övningen minskades från 30 till 25 dagar. Huru avkortningen skulle genomföras vid *intendenturtrupperna* och för de *icke vapenföra* borde få ankomma på Kungl. Maj:ts närmare prövning. Vad slutligen *övriga truppslag* anginge, ansåge departementschefen, att den ytterligare minskningen borde genomföras sålunda, att de värnpliktiga vid rytteriet, fält- och positionsartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegraftrupperna befriades från dem under tredje året åliggande repetitionsövning samt de värnpliktiga vid fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna och kustartilleriet befriades från dem under fjärde året åliggande repetitionsövning.

I överensstämmelse med vad sålunda anförts har det av Kungl. Maj:t framlagda lagförslaget uppgjorts.

Motionerna. De av herrar Ekman, Kvarnzelius och Jönsson väckta motionerna åsyfta bifall till det av försvarsrevisionen i ämnet framställda förslaget.

Utskottets yttrande i utlåtandet nr 5. Uti sitt den 6 juni 1920 i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt förenämnda två motioner avgivna utlåtande nr 5 anförde utskottet, att utskottet icke funnit sig kunna biträda det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1920 års klass utan i stället tillstyrkt bifall till det av försvarsrevisionen uppgjorda, av herrar Ekman, Kvarnzelius och Jönsson i särskilda motioner framförda förslag till lag i ämnet. Härav följde, att utskottet icke heller kunde biträda det i Kungl. Maj:ts förevarande proposition framställda förslaget utan i stället funne sig böra förorda det av försvarsrevisionen

uppgjorda, av nyss nämnda motionärer framburna förslaget till lag om minskning av repetitionsövningarnas längd för vissa värnpliktiga av 1919 års klass. Utskottet hemställde därför, att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts i propositionen nr 432 framlagda förslag icke kunnat av riksdagen antagas, måtte, med bifall till den av herrar Ekman och Kvarnzelius i första kammaren avgivna motionen nr 313 och den av herr Johan Jönsson i Revinge i andra kammaren avgivna motionen nr 459, för sin del antaga det av motionärerna framlagda förslaget till lag om minskning av repetitionsövningarnas längd för vissa värnpliktiga av 1919 års klass.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava kamrarna beslutat återremittera förevarande ärende till förnyad behandling av utskottet.

Sedan utskottet i denna dag avgivet memorial nr 7 framlagt förslag till sammanjämkning av kamrarnas beslut beträffande det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1920 års klass, får utskottet tillstyrka, att utbildningstiderna för värnpliktiga av 1919 års klass, så vitt möjligt, bringas i överensstämmelse med vad i nämnda memorial föreslagits beträffande värnpliktiga av 1920 års klass. I de fall, där sådant låter sig genomföra, bör alltså första tjänstgöringen bestämmas lika för de båda årsklasserna likasom ock repetitionsövningarnas längd. Däremot bör givetvis icke, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, någon minskning av antalet repetitionsövningar äga rum.

Utskottets
yttrande.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) bifalla Kungl. Maj:ts i propositionen nr 432 framlagda förslag,

b) finna den av herrar Ekman och Kvarnzelius i första kammaren avgivna motionen nr 313 och den av herr Johan Jönsson i Revinge i andra kammaren avgivna motionen nr 459 besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt.

Stockholm den 15 juni 1920.

På det sammansatta utskottets vägnar:

LUDVIG WIDELL.